

VIKTIGARE LAGAR
OCH FÖRORDNINGAR

INFÖR HALVÅRSSKIFTET
2014

Skriften är producerad av Regeringskansliet, RK Kommunikation
Projektledare: Josef Salih
Formgivning: Blomquist Annonbyrå
Tryck: Elanders Sverige AB, Box 518, 162 15 Vällingby
Inlagen är tryckt på Munken Lynx, 100 g och omslag på Munken Lynx, 240 g

Innehållsförteckning

Information om svensk lagstiftning	8
Inledning	9
Statsrådsberedningen.....	10
Arbetsmarknadsdepartementet.....	11
Tidpunkten för etableringsplan flyttas fram för nyanlända som bor i anläggningsboende	11
Effektiva sanktionssystem för arbetsmiljö- och arbetstidsreglerna.....	13
Insatser för vissa nyanlända invandrares etablering	13
Finansdepartementet	15
Ändrade regler om när avkastningsskatt på pensionsmedel ska deklarerars	15
Ändrad definition av beskattningsår i skatteförfarandelagen	16
Nya bestämmelser för tullkontroll av immaterialrättsintrång	16
Ökat konsumentskydd vid kreditgivning och överskuldssättning	16
Förstärkta kapitaltäckningsregler	17
Ny databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.....	18
Försvarsdepartementet	19
Ny lag om särskilda regeringsärenden.....	19
Justitiedepartementet	20
Enklare att hyra ut bostadsrättslägenheter.	20
Besittningsskyddet för utsatta hyresgäster och bostadsrättshavare stärks	21
Effektiva handläggning vid lantmäteriförrättningar	21
Rättvisare regler vid förtidsbetalning av bostadslån	22
Gemensamt konsumentskydd i EU	22
Telefonförsäljning på premiepensionsområdet	23
Förenklningar för företag	23
Nationella patent på engelska	23
2007 års Haagkonvention om underhållsskyldighet	24

Ny brottsskadelag	25
Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap	25
Utökade möjligheter att väcka allmänt åtal för förtal och förolämpning.....	26
Straffet för mord skärps	26
Effektivare kriminalisering av penningtvätt	27
Straffansvaret vid egenmäktighet med barn utvidgas.....	27
Förstärkt skydd mot främmande makts underrättelseverksamhet	28
Ny lag om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser ...	29
Skärpt straff för dataintrång	29
Åtgärder för att hantera stora brottmål och inställda förhandlingar.....	30
Missänktaas rätt till insyn i brottsutredningen ökar	30
Utökade möjligheter till erkännande och verkställighet av beslut om utvidgat förverkande inom Europeiska unionen.....	31
<i>Asyl och migration</i>	32
Uppföljning av rörlighetsdirektivets genomförande.....	32
Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar	33
Flyktingar och alternativt skyddsbehövande ska kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige.....	33
Särskilt ömmande omständigheter	34
Cirkulär migration och utveckling.....	34
Åtgärder mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring.....	35
<i>Konsumentpolitik</i>	36
Ny lag och förordning angående märkning av textilprodukter	36
Kulturdepartementet	37
Tillgången till digitalt arkivmaterial blir gratis för folkbibliotek, skolväsendet, folkhögskolor samt universitet och högskolor	37
Ny förordning om statsbidrag till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet	37
Bestämmelser om samverkan, besöksstatistik och regionalt utfall i myndighetsinstruktioner	38

Landsbygdsdepartementet	39
Förbud mot att genomföra sexuella handlingar med djur.....	39
Nyheter inom skogsbruket.....	39
Ny lag om handel med timmer och trävaror	40
Ny lag om virkesmätning.....	40
Förenklat licenssystem för yrkesfiskare	42
Miljödepartementet.....	43
Förordningsändringar till följd av nya BAT-slutsatser för kloralkaliproduktion....	43
Ny förordning om bekämpningsmedel	44
Lättnad i lagen om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel	46
Ändringar i svavelförordningen	46
Näringsdepartementet	48
Näringsförbud	48
Lättare att byta mobiloperatör	49
Prisnivåerna för samtrafik	50
Dammsäkerhet	50
Bättre konkurrenstillsyn.....	51
Skärpta krav vid mineralprospektering.....	51
Naturgaslagen förtydligas	53
Energieffektiviseringsdirektivet genomförs i svensk rätt	53
Elnätsföretagens intäktsramar	54
Tröskeffekter och förnybar energi.....	55
Krafttag mot fordonsmålvakter	55
Enklare körkortsutlämning	56
Utökat sjöfartsstöd.....	56
Socialdepartementet	57
Kontrollköp – ålderskontroll vid försäljning av folköl, tobak och receptfria läkemedel	58
Avskaffande av den obligatoriska byggförsäkringen och ny lag om färdigställandeskydd	58

Krav på behörighet för att få utföra vissa uppgifter inom barn- och ungdomsvården	58
Fler bostäder åt unga och studenter	60
Mer inflytande för den enskilde i valet av hjälpmedel	60
Enklare regler för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd	61
Nya åtgärder som kan genomföras utan krav på bygglov	61
Fritidspeng för barn i hushåll med försörjningsstöd	62
Utbildningsdepartementet	63
Lärares arbete med stöd, särskilt stöd och åtgärdsprogram	63
Ändrade regler om introduktionsperiod och legitimation för lärare och förskollärare	64
Ny lag om gymnasial lärlingsanställning	66
Ny förordning om statsbidrag för utveckling av lärande på arbetsplatser	67
Den övre åldersgränsen för rätt till studiemedel höjs	67
Utrikesdepartementet.....	68

Information om svensk lagstiftning

Lagrummet är den offentliga förvaltningens gemensamma webbplats för Svensk rättsinformation. Den innehåller länkar till de rättskällor som finns tillgängliga på internet. Lagrummet länkar till rättsinformation hos regering, riksdag, domstolar samt statliga myndigheter.

Webbplats: www.lagrummet.se

Lagstiftningsprocessen finns beskriven i avsnittet Så styrs Sverige på Regeringskansliets webbplats.

Regeringskansliets webbplats: www.regeringen.se

Regeringskansliets rättsdatabaser: www.regeringen.se/rattsdatabaser

Sveriges riksdags webbplats: www.riksdagen.se

Inledning

Skriften innehåller ett urval av de lagar och förordningar som huvudsakligen har trätt ikraft under första halvåret 2014. Lagar och förordningar anger spelreglerna för vårt samhälle.

En ny lag blir till genom att regeringen lämnar ett förslag till riksdagen. Det kallas för proposition. Efter att något av riksdagens utskott har bearbetat propositionen fattar riksdagen beslut om den nya lagen. Därefter utfärdar regeringen lagen, vilket innebär att den publiceras och blir känd. En ny förordning kan regeringen själv besluta om, utan att lägga fram den för riksdagen. Både lagar och förordningar publiceras i Svensk författningssamling (SFS). Varje lag och förordning har ett unikt nummer i SFS.

Om du vill veta mer om propositioner, lagar och förordningar hittar du information på www.lagrummet.se. Det är en webbplats för rättsinformation. Där går det att hitta en lag genom att till exempel skriva in lagens SFS-nummer. Exempelvis hittar man lagen (2013:283) om bevakning ombord på svenska fartyg genom att skriva 2013:283 i rutan för SFS-nr.

Vid trycket av skriften har vissa lagar ännu inte hunnit få några SFS-nummer. Detta gäller nummer som slutar på "000" (exempel 2014:000).

Statsrådsberedningen

Pressfunktionen hos statsminister Fredrik Reinfeldt:

Presschef Roberta Alenius

Pressekreterare Markus Friberg

Tfn 08-405 48 72

Pressekreterare Daniel Valiollahi

Tfn 08-405 37 80

Pressfunktionen hos EU-minister Birgitta Ohlsson:

Pressekreterare Linnea Hincks

Tfn 08-405 11 63

Statsrådsberedningen har ansvar för att leda och samordna arbetet i Regeringskansliet, som är den myndighet som ska hjälpa regeringen att styra riket och förverkliga sin politik. Regeringen bestämmer inriktningen för Regeringskansliets arbete och vilka frågor som ska prioriteras. Det innebär att Regeringskansliet är en politiskt styrd organisation. Statsrådsberedningen är indelad i statsministerns kansli, EU-ministerns kansli, samordningskanslierna, förvaltningschefens kansli, rättschefens kansli och kansliet för samordning av EU-frågor.

Till halvårsskiftet 2014 träder inga lagar i kraft inom Statsrådsberedningens ämnesområden.

Arbetsmarknadsdepartementet

Pressfunktionen hos arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson:

Pressekreterare Linda Norberg

Tfn 08-405 53 35

Pressfunktionen hos integrationsminister Erik Ullenhag:

Pressekreterare Makan Afshinnejad

Tfn 08-405 81 21

Regeringens arbetsmarknadspolitiska inriktning är att få fler människor i arbete och minska riskerna för utanförskap. Ambitionen är att arbeta vidare med reformer som stärker arbetslinjen och leder till ökad sysselsättning. En fungerande integration av nyanlända invandrare bygger på arbete och möjlighet till egen försörjning. Därför är regeringens arbetslinje också integrationspolitik.

Tidpunkten för etableringsplan flyttas fram för nyanlända som bor i anläggningsboende

Ändring: Förordningen (2010:409) om etableringssamtal och etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

SFS: 2014:102

Ikraftträdande: Den 1 april 2014

Ändringen innebär att Arbetsförmedlingen ska upprätta en etableringsplan för en nyanländ som vistas i ett anläggningsboende först sedan han eller hon har tagits emot i en kommun. Etableringsplanen ska dock upprättas senast ett år efter att den nyanlände första gången folkbokfördes i en kommun, även om han eller hon fortfarande vistas vid anläggningsboendet. Ändringen innebär också att reglerna om etableringssamtal blir tydligare. Under etableringssamtalet ska Arbetsförmedlingen bland annat kartlägga den nyanländes utbildningsbakgrund, behovet av utbildning och andra insatser samt utreda frågan om framtida boende.

Effektivare sanktionssystem för arbetsmiljö- och arbetstidsreglerna

Ändring: Arbetsmiljölagen (1977:1160), arbetstidslagen (1982:673), lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete, lagen (2005:426) om arbetstid m.m. för flygpersonal inom civilflyget och lagen (2008:475) om kör- och vilotid vid internationell järnvägstrafik

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:143 Effektivare sanktioner för arbetsmiljö- och arbetstidsreglerna

SFS: 2013:610–614

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Sanktionssystemet för arbetsmiljöreglerna och vissa arbetstidsregler reformeras. För att skapa ett effektivare sanktionssystem kommer sanktionsavgifter att ersätta straffsanktioner i stor utsträckning. Straffsanktionerna behålls dock för vissa överträdelser. Detta innebär att om man exempelvis inte följer ett föreläggande eller bryter mot ett förbud kan man även i fortsättningen dömas till böter. Precis som tidigare gäller detta dock inte om föreläggandet eller förbudet har förenats med vite. För andra överträdelser av föreskrifter har tillsynsmyndigheten till uppgift att besluta om sanktionsavgifter. En sanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett med uppsåt eller oaktsamhet. Högsta avgiften höjs från 100 000 kronor till 1 000 000 kronor. För att undvika att någon drabbas av både vite och sanktionsavgift alternativt straff, införs en konfliktlösningsregel. Regeln innebär att en sanktionsavgift inte ska tas ut och det ska inte dömas ut straff om gärningen omfattas av ett föreläggande eller förbud som utfärdats av tillsynsmyndigheten.

Insatser för vissa nyanlända invandrares etablering

Ändring: Lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare

Upphävda lagar och förordningar: Lagen (2009:657) om försöksverksamhet med prestationsbaserad stimulansersättning inom svenskundervisning för invandrare, lagen (2010:538) om prestationsbaserad stimulansersättning inom utbildning i svenska för invandrare, förordningen (2009:728) om försöksverksamhet med prestationsbaserad stimulansersättning inom svenskundervisning för invandrare, förordningen (2010:1030) om prestationsbaserad stimulansersättning inom utbildning i svenska för invandrare

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:104 Insatser för vissa nyanlända invandrares etablering m.m.

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014

Ändringen innebär att en nyanländ som utan godtagbart skäl avvisar ett erbjudet lämpligt arbete inte ska ha rätt till fortsatta etableringsinsatser. Det ska gälla under förutsättning att han eller hon har arbete eller söker arbete som huvudsaklig aktivitet enligt sin etableringsplan. Lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare ändras också på så sätt att etableringsplanen ska få förlängas med högst åtta månader när en nyanländ deltar i etableringsinsatser på deltid på grund av föräldraledighet.

Ändringen i lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare innebär att en nyanländ som är familjemedlem till en person som har ett så kallat EU-blåkort ska erbjudas samhällsorientering. EU-blåkortet är ett arbets- och uppehållstillstånd för högkvalificerad anställning. Samhällsorientering anordnas av kommunerna och syftar till att ge den nyanlände samhällsinformation för att underlätta etableringen i arbets- och samhällslivet.

Den 1 augusti 2014 avskaffas rätten till prestationsbaserad stimulansersättning inom utbildning i svenska för invandrare.

Finansdepartementet

Pressfunktionen hos finansminister Anders Borg:

Pressekreterare Caroline Karlsson

Tfn 08-405 80 13

Pressekreterare Evin Khaffaf

Tfn 08-405 40 23

Pressfunktionen hos finansmarknadsminister Peter Norman:

Pressekreterare Victoria Ericsson

Tfn 08-405 58 62

Finansdepartementet ansvarar bland annat för finanspolitik, skatter och finansmarknadsfrågor. Regeringens finanspolitik är inriktad på att följa konjunkturutvecklingen och därigenom bidra till att de offentliga finanserna är stabila över tid, en god tillväxt, full sysselsättning och att samhällets resurser fördelas på ett rättvist sätt.

Ändrade regler om när avkastningsskatt på pensionsmedel ska deklarerar

Ändring: Lag (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:147 Skattskyldighet till avkastningsskatt och ändrad deklarationstidpunkt för avkastningsskatt för vissa skattskyldiga

Ikraftträdande: Den 1 juni 2014

Förändringen gäller vilket beskattningsår de som har ett brutet räkenskapsår och som bland annat har en utländsk pensions- eller kapitalförsäkring ska deklarerar för avkastningsskatt. Syftet är att få endast en deklarationstidpunkt per år för varje skattskyldig.

Dessutom innebär förändringen att svenska handelsbolag och europeiska ekonomiska intressegrupperingar med säte i Sverige ska betala avkastningsskatt om de har utländska pensions- eller kapitalförsäkringar.

Ändrad definition av beskattningsår i skatteförfarandelagen

Ändring: Skatteförfarandelagen (2011:1244)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:147 Skattskyldighet till avkastningsskatt och ändrad deklarationstidpunkt för avkastningsskatt för vissa skattskyldiga

SFS: 2014:288

Ikraftträdande: Den 1 juni 2014

En bestämmelse införs om vad som avses med beskattningsår i skatteförfarandelagen för den som ska betala avkastningsskatt för till exempel en utländsk pensions- eller kapitalförsäkring. Samtidigt förtydligas att räkenskapsåret är beskattningsår för skatt och avgift enligt vissa lagar för svenska handelsbolag och europeiska ekonomiska intressegrupperingar.

Nya bestämmelser för tullkontroll av immaterialrättsintrång

Ändring: Tullagen (2000:1281), Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och tullförordningen (2000:1306)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:164 Nya bestämmelser om Tullverkets säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter

SFS: 2014:342

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Sedan lång tid finns det bestämmelser på EU-nivå om tullkontroller av immaterialrättsintrång som exempelvis varumärkesintrång och piratkopiering. Bestämmelserna har nyligen setts över och har medfört ändringar i den svenska tullagen. Den nya EU-förordningen är Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 608/2013 av den 12 juni 2013 om tullens säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter. Rådets förordning (EG) nr 1383/2003 upphävs.

Ökat konsumentskydd vid kreditgivning och överskuldssättning

Ny lag: Lag om viss verksamhet med konsumentkrediter

Ändringar: Lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173), lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m., lag om ändring i lagen (1996:1006) om anmälningsskyldighet avseende viss finansiell verksamhet, lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:107 Viss kreditgivning till konsumenter

SFS: 2014:275

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Den nya lagen ska stärka konsumentskyddet vid kreditgivning. Syftet är att underlätta för konsumenterna som är överskuldssatta. Bland annat ställs det krav på att företag som driver verksamhet med konsumentkrediter ska driva rörelsen på ett sunt sätt. Dessutom ska större ägare i företagen, liksom deras ledning, vara lämpliga. För att få driva verksamheten krävs tillstånd från Finansinspektionen. Genom att utkräva tillstånd för att få driva verksamheten ställs den under Finansinspektionens tillsyn. På så vis kan inspektionen kontrollera att företagen följer den nya lagen och övriga författningar som reglerar deras verksamhet. Om ett företag inte fullföljer sina skyldigheter kan Finansinspektionen ingripa med sanktioner.

Förstärkta kapitaltäckningsregler

Nya lagar: Lag om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, lag om införande av lagen (2014:000) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, lag om kapitalbuffertar och lag om införande av lagen (2014:000) om kapitalbuffertar

Ändringar: Lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173), lag om ändring i lagen (1980:1097) om Svenska skeppshypotekskassan, lag om ändring i sparbankslagen (1987:619), lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank, lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker, lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti, lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag, lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder), lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål, lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder, lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lag om ändring i lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, lag om ändring i lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut, lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster, lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar, lag om ändring i lagen (2011:1268) om investeringsparkonto, lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder och lag om ändring i lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:228 Förstärkta kapitaltäckningsregler

Ikraftträdande: Den 2 augusti 2014

Regeringen har den 12 maj 2014 överlämnat prop. 2013/14:228 Förstärkta kapitaltäckningsregler till riksdagen. Där föreslås lagändringar som syftar till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om särskild tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag (kapitaltäckningsdirektivet). Propositionen innehåller även förslag till lagändringar som bedömts nödvändiga med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (tillsynsförordningen). EU-regelverket innebär ett införlivande på EU-nivå av de nya kapital- och likviditetsreglerna i den globala Basel 3-överenskommelsen.

Den föreslagna nya lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag kompletterar tillsynsförordningen och genomför delar av kapitaltäckningsdirektivet.

Genom den föreslagna lagen om kapitalbuffertar ska kreditinstitut och värdepappersbolag ha olika slag av kapitalbuffertar. Om ett institut inte uppfyller ett kombinerat buffertkrav kan Finansinspektionen ingripa.

Övriga förslag till lagändringar avser i huvudsak nya krav på institutens bolagsstyrning, regler om ersättning, tillsyn, sanktioner och skydd för visseblåsare.

Ny databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

Ny lag: Lagen om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:161 En databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

SFS: 2014:484

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014

Denna nya lag gör det möjligt för Riksbanken och Finansinspektionen att behandla de uppgifter som de båda myndigheterna behöver för att övervaka och utöva tillsyn över finansmarknaderna i en gemensam databas hos Statistiska centralbyrån (SCB). De bestämmelser som reglerar bland annat bankers och försäkringsrörelser skyldigheter att lämna uppgifter till Riksbanken och Finansinspektionen anpassas. Syftet är att de båda myndigheterna ska kunna anlita SCB för att samla in uppgifterna. Riksbanken och Finansinspektionen ska ha direktåtkomst till uppgifterna i databasen och de ska omfattas av sekretess motsvarande den som gäller när uppgifterna förekommer i Riksbankens eller Finansinspektionens verksamhet.

Försvarsdepartementet

Pressfunktionen hos försvarsminister Karin Enström:

Pressekreterare Henrik Hedberg

Tfn 08-405 25 15

Försvarsdepartementet ansvarar för politikområdena försvar och samhällets krisberedskap. De är båda omfattande och rymmer många olika verksamhetsområden. I enlighet med ett inriktningsbeslut för Sveriges försvar som togs 2009 är värnplikten numera vilande och gäller lika för kvinnor och män. Arbetet med att fullfölja försvarsreformen har fortsatt. Krisberedskap är förmågan att, genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris, kunna förebygga och hantera krissituationer. Under våren har regeringen lämnat propositionen lag om sprängämnesprekursorer och redovisning av krisberedskapens utveckling till riksdagen.

Ny lag om särskilda regeringsärenden

Ny lag: Lagen (2014:341) om beslut i särskilda regeringsärenden

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:179 Lag om beslut i särskilda regeringsärenden

SFS: 2014:341

Ikraftträdande: Den 1 september 2014

Den 1 september 2014 träder en ny lag om beslut i särskilda regeringsärenden i kraft. Den ersätter lagen (1974:613) om handläggningen av vissa regeringsärenden. Lagen anger vilka typer av regeringsärenden som får avgöras i den särskilda beslutsordning som anges i 7 kap. 3 § andra stycket regeringsformen. Enligt den får vissa regeringsärenden beslutas av ett statsråd, under statsministerns överinseende. Bestämmelsen är ett undantag från regeringsformens huvudregel om att regeringsärenden avgörs vid ett regeringssammanträde där minst fem statsråd deltar. Av den nya lagen framgår, till skillnad från den gamla lagen, uttryckligen de grundläggande förutsättningarna för den särskilda beslutsordningen. Dessa är att ärendet i fråga måste vara brådskande och att beslutsformen inte får vara olämplig med hänsyn till det som ärendet avser eller av andra skäl. Lagen har också moderniserats genom att förteckningen av de ärendetyper där beslut får fattas enligt lagen har anpassats för att möta dagens behov. En del ärendetyper har tagits bort medan ett par andra har tillkommit.

Justitiedepartementet

Pressfunktionen hos justitieminister Beatrice Ask:

Pressekreterare Per Claréus

Tfn 08-405 47 22

Pressfunktionen hos migrationsminister Tobias Billström:

Pressekreterare Anna Erhardt

Tfn 08-405 12 90

Justitiedepartementet lagstiftar på en rad olika områden. Därför är spridningen mellan de lagar och förordningar som träder i kraft vid halvårsskiftet bred. Några exempel på departementets ansvarsområden är brott och straff, internationellt rättsligt samarbete, migrations- och asylpolitik, rättsväsendets olika myndigheter och offentlighetsprincipen.

Några av förändringarna vid halvårsskiftet är ökade möjligheter för Migrationsverket att anvisa ensamkommande barn till kommuner som i dag inte har något avtal med Migrationsverket och ökade möjligheter att förebygga våld i nära relationer.

Enklare att hyra ut bostadsrättslägenheter

Ändringar: Jordabalken och bostadsrättslagen (1991:614)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:142 Ökad uthyrning av bostadsrättslägenheter

SFS: 2014:318-319

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Det blir enklare att hyra ut en bostadsrätt i andra hand. Bland annat krävs det inte längre lika starka skäl från bostadsrättshavaren för att få hyra ut lägenheten i andra hand. Det blir också möjligt för bostadsrättsföreningar att ta ut en särskild avgift av en bostadsrättshavare som hyr ut sin lägenhet. Syftet med ändringarna är att minska bostadsbristen genom att använda de bostäder som redan finns på ett bättre sätt.

Besittningsskyddet för utsatta hyresgäster och bostadsrättshavare stärks

Ändringar: Jordabalken och bostadsrättslagen (1991:614)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:195 Stärkt besittningsskydd för utsatta hyresgäster

SFS: 2014:335-336 och 2014:356

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Besittningsskyddet för hyresgäster och bostadsrättshavare som lever i en utsatt situation stärks. När en person sägs upp på grund av att han eller hon misskött sig på något sätt ska det särskilt beaktas om anledningen är att en närstående – eller en tidigare närstående – har utsatt hyresgästen eller bostadsrättshavaren för brott. Även angrepp mot till exempel barn i hushållet ska beaktas. Syftet med ändringarna är bland annat att våldsutsatta hyresgäster och bostadsrättshavare ska få större möjligheter att behålla sin bostad trots att de gjort sig skyldiga till någon form av försummelse.

Hyresgästers skydd mot att förlora sin bostad på ett överraskande sätt förbättras också. Ett hyresavtal ska därför som huvudregel förlängas, om inte hyresvärden har varnat hyresgästen för att hyresavtalet kan komma att sägas upp på grund av misskötsamhet.

Effektivare handläggning vid lantmäteriförrättningar

Ändringar: Fastighetsbildningslagen (1970:988), ledningsrättslagen (1973:1144) och anläggningslagen (1973:1149)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:58 En samordnad tillståndsprövning vid fastighetsbildning

SFS: 2014:205-207

Ikraftträdande: Den 1 juni 2014

Det nuvarande systemet med dubbla prövningar av tillståndsfrågor ersätts med ett system där lantmäterimyndigheten får en möjlighet att förelägga en sakägare att ansöka om de tillstånd som är nödvändiga för att genomföra lantmäteriförrättningen. Genom den nya och enklare ordningen sänks förrättningskostnaderna för den enskilde samtidigt som förfarandet för att söka tillstånd blir mer förutsägbart.

Rättvisare regler vid förtidsbetalning av bostadslån

Ändring: Konsumentkreditlagen (2010:1846)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:44 Rättvisare regler vid förtidsbetalning av bostadslån

SFS: 2014:201

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Ändringen i konsumentkreditlagen syftar till att den så kallade ränteskillnadsersättningen vid bostadslån ska bli mer rimlig och bättre svara mot kreditgivarens förlust. Ersättningen ska beräknas med utgångspunkt i räntan på bostadsobligationer. Vidare begränsas kreditgivarens rätt att få betalt i förtid, när den säkerhet som ställts för lånet har försämrats till följd av en allmän prisnedgång på bostadsmarknaden. En sådan nedgång ska aldrig ge kreditgivaren rätt att säga upp lånet i förtid.

Gemensamt konsumentskydd i EU

Ändringar: Distans- och hemförsäljningslagen (2005:59), konsumentköplagen (1990:932), lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, marknadsföringslagen (2008:486) m.fl. lagar

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:15 Gemensamt konsumentskydd i EU

SFS: 2014:11-19

Ikraftträdande: Den 14 juni 2014

Genom nya bestämmelser i distans- och hemförsäljningslagen, som byter namn till lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler, införs ångerrätt för konsumenter som ingår avtal på offentliga platser som gator, köpcenter och badstränder. Tydliga regler införs också om vilken informationsskyldighet näringsidkaren har när han eller hon ingår avtal på distans och utanför affärslokaler. Vid distansavtal som ingås på en näringsidkares webbplats ska konsumenten endast vara bunden om han eller hon uttryckligen har gått med på att betala för varan eller tjänsten. Ändringarna genomför ett direktiv om konsumenträttigheter som antagits inom EU.

Telefonförsäljning på premiepensionsområdet

Ändring: Lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:71 Telefonförsäljning på premiepensionsområdet

SFS: 2014:221

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Lagändringarna innebär att det vid telefonförsäljning av en förvaltnings- eller rådgivningstjänst som avser premiepension ska krävas att konsumenten skriftligen har accepterat näringsidkarens anbud för att avtalet ska vara giltigt. Det ska alltså inte längre vara möjligt att ingå sådana avtal muntligen. Om en näringsidkare utför tjänster trots att det inte finns något giltigt avtal, är konsumenten inte betalningsskyldig för tjänsterna. Vidare ska näringsidkaren i rimlig tid innan konsumenten ingår avtalet lämna viss information och samtliga avtalsvillkor till konsumenten.

Förenklingar för företagen

Ändringar: Aktiebolagslagen (2005:551), lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag och lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar m.fl. lagar

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:86 Förenklingar i aktiebolagslagen

SFS: 2014:539–565

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014

Kraven på att styrelsen i ett privat aktiebolag ska fastställa en skriftlig arbetsordning och skriftliga instruktioner om arbetsfördelning tas bort. Förfarandet för att minska aktiekapitalet förenklas också och möjligheterna att teckna nya aktier genom betalning utvidgas. Syftet med ändringarna är att förenkla företagets vardag.

Ändringarna innebär även bland annat att en bolagsmans ansvar för ett handelsbolags förpliktelser i vissa fall ska upphöra tidigare än i dag. Syftet med det förslaget är att den som har utträtt ur ett handelsbolag inte ska behöva sväva i osäkerhet kring sitt ansvar för bolagets förpliktelser alltför länge.

Nationella patent på engelska

Ändringar: Patentlagen (1967:837) och patentkungörelsen (1967:838)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:53 Nationella patent på engelska

SFS: 2014:289

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Genom nya och ändrade bestämmelser i patentlagen och patentkungörelsen införs en möjlighet att få nationella patentansökningar behandlade och beviljade på engelska. I dag måste sådana i princip ges in på svenska, vilket kräver omfattande översättningsarbeten. Genom reformen kan den som söker patent begränsa sina översättningskostnader, vilket främjar forskning och innovationer. Det gäller inte minst för forskningsintensiva svenska företag med engelska som arbetspråk och företag som avser att söka patent i flera länder på ett och samma språk.

Reformen ger också företag som söker patent i Sverige samma förutsättningar som i länder som avstått från översättningskrav. Samtidigt kan utomstående behöva bilda sig en uppfattning om en patentansökan. Därför ska den som ansöker i dessa fall ge in en översättning till svenska av patentkraven, som utgör en begränsad men viktig del av ansökan. Av översättningen ska det framgå att det är den engelska versionen som gäller.

2007 års Haagkonvention om underhållsskyldighet

Ändringar: Rättshjälpslagen (1996:1619), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), lagen (2011:603) med kompletterande bestämmelser till EU:s underhållsförordning, rättshjälpsförordningen (1997:404), förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan, förordningen (2011:704) med kompletterande bestämmelser till EU:s underhållsförordning

Beslutsunderlag: Prop. 2011/12:110 2007 års Haagkonvention om underhållsskyldighet m.m.

SFS: 2012:449–451, 2014:344–347

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014

2007 års Haagkonvention om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar börjar tillämpas i EU:s medlemsstater (utom Danmark). Syftet med konventionen är att underlätta en effektiv indrivning av familjerättsligt underhåll över gränserna. Det ska uppnås genom samarbete mellan centralmyndigheter, ett förfarande för erkännande och verkställbarhet och åtgärder för en snabb verkställighet av avgöranden om underhåll. Det införs kompletterande bestämmelser för den praktiska hanteringen hos berörda myndigheter. Försäkringskassan kommer att vara svensk centralmyndighet enligt konventionen. Ändringen i rättshjälpslagen innebär att rättshjälp får lämnas utan avgifter i vissa ärenden om underhåll till barn.

Ny brottsskadelag

Ny lag: Brottsskadelag

Ändringar: Föräldrabalken

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:94 En ny brottsskadelag

SFS: 2014:322-323

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Den nya brottsskadelagen syftar till att stärka brottsoffrens ställning, skärpa gärningsmännens ansvar och förbättra systemet med brottsskadeersättning. En nyhet är att Brottsoffermyndigheten inte längre ska kunna bestämma brottsskadeersättning för kränkning till ett lägre belopp än det som en domstol har dömt ut i skadestånd. Vidare tar man bort begränsningen av vad som högst kan betalas i kränkingsersättning. Därutöver förlängs tiden för att ansöka om brottsskadeersättning från två till tre år. Om brottsoffret är ett barn, kan ansökan göras fram till 21-årsdagen. Större utrymme skapas också för Brottsoffermyndigheten att återkräva utbetalad ersättning från gärningsmannen (regress).

Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap

Ändringar: Bland annat brottsbalken, äktenskapsbalken, lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap samt lagen (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:208 Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap samt tillträde till Europarådets konvention om våld mot kvinnor

SFS: 2014:000

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Skyddet mot tvångsäktenskap och barnäktenskap stärks genom civilrättsliga och straffrättsliga lagändringar.

Två nya brott införs i brottsbalken. Brottet äktenskapstvång gäller den som genom olaga tvång eller genom att utnyttja någon i en utsatt belägenhet förmår en person att ingå ett äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse. Straffet är fängelse i högst fyra år. Äktenskapstvång blir straffbart på försöks- och förberedelsestadiet samt undantas från kravet på dubbel straffbarhet. Brottet vilseledande till tvångsäktenskapsresa gäller den som genom vilseledande förmår en person att resa till en annan stat än den där han eller hon bor, i syfte att få personen att ingå ett äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse genom olaga tvång eller genom att utnyttja hans eller hennes utsatta belägenhet.

Möjligheten för en person under 18 år att få tillstånd att ingå äktenskap (äktenskapsdispens) tas bort. Den lägsta åldern som gäller för att ingå äktenskap i Sverige kommer alltså utan undantag att vara 18 år. Dessutom begränsas utrymmet ytterligare att erkänna utländska tvångsäktenskap samt utländska barnäktenskap, om minst en av parterna har anknytning till Sverige. Sådana äktenskap ska endast kunna erkännas om det finns synnerliga skäl. Detsamma gäller för erkännande av utländska fullmaktsäktenskap (äktenskap där åtminstone en av parterna inte är närvarande vid ingåendet), om minst en av parterna har svensk anknytning. Samtidigt skärps kraven på trossamfunden och deras vigselförrättare.

Utökade möjligheter att väcka allmänt åtal för förtal och förolämpning

Ändring: Brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:47 Några ändringar på tryck- och yttrandefrihetens område

SFS: 2014:222

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Ändringen innebär att man tar bort kravet i brottsbalken på särskilda skäl för att väcka allmänt åtal för förtal och förolämpning. Detta medför att allmän åklagare och Justitiekanslern i högre grad kommer att kunna bistå enskilda som exempelvis har utsatts för förtal på internet. Genom lagändringen får enskilda personer en starkare processuell ställning i ärekränkningssmålen och ett ökat skydd för den personliga integriteten. Huvudregeln är dock fortfarande att den som utsatts för förtal eller förolämpning ska väcka enskilt åtal.

Straffet för mord skärps

Ändring: Brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:194 Skärpt straff för mord

SFS: 2014:274

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Ändringen i brottsbalken innebär att straffet för mord skärps. Mord bör bestraffas med livstids fängelse om omständigheterna är försvårande. Försvårande omständigheter har tidigare i princip endast medfört ett längre tidsbestämt straff. Syftet med ändringen är att livstidsstraffet ska kunna användas i betydligt större utsträckning och utgöra ett normalstraff i den bemärkelsen att det förutses

dömas ut i en majoritet av fallen. Lagtekniskt innebär förslaget att det i straffskalan för mord läggs till att straffet är fängelse på livstid ”om omständigheterna är försvårande”.

Effektivare kriminalisering av penningtvätt

Ny lag/ändringar: Ny lag om straff för penningtvättsbrott och ändringar i bland annat brottsbalken, lagen (1974:1065) om visst stöldgods m.m., lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall samt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:121 En effektivare kriminalisering av penningtvätt
SFS: 2014:307–314 (lagar), 2014:315–316 (förfordningar)

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Genom den nya lagen om straff för penningtvättsbrott förändras och utvidgas straffansvaret för penningtvätt i flera avseenden. Brotten penninghäleri och penninghäleriförseelse i brottsbalken upphävs och ersätts i den nya lagen av penningtvättsbrott och penningtvättsförseelse. Straffansvaret kommer bland annat att omfatta även den som tvättar vinster från egen brottslighet (självtvätt). Det gäller även den som i näringsverksamhet eller liknande medverkar till åtgärder som skäligen kan antas vara vidtagna i penningtvättssyfte (näringspenningtvätt). Det införs också straffansvar för försök, förberedelse och stämpling till brott som inte är ringa.

Vidare införs utökade möjligheter att förverka egendom som har varit föremål för penningtvätt. Det kommer också att bli möjligt att belägga egendom som misstänks vara föremål för penningtvätt eller avsedd för finansiering av terrorism med ett tillfälligt förbud att disponera den (dispositionsförbud). Även en möjlighet att ta sådan egendom i beslag införs (penningbeslag).

Straffansvaret vid egenmäktighet med barn utvidgas

Ändring: Brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:120 Straffansvaret vid egenmäktighet med barn

SFS: 2014:303

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Straffansvaret för egenmäktighet med barn när gärningsmannen själv har del i vårdsnaden utvidgas så att det omfattar också olovliga undanhållanden av ett

barn och inte, som tidigare, enbart olovliga bortföranden. Ansvaret kommer därigenom att i huvudsak motsvara vad som gäller när någon som inte har del i vårdsnaden skiljer ett barn från en vårdnadshavare. Ändringen innebär att situationer där en vårdnadshavare håller kvar ett barn så att det är oåtkomligt för den andra vårdnadshavaren, exempelvis efter en planerad utlandsvistelse eller en umgängesperiod, kan utgöra egenmäktighet med barn.

Förstärkt skydd mot främmande makts underrättelseverksamhet

Ändringar: Brottsbalken, rättegångsbalken, lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott, lagen (2008:854) om åtgärder för att utreda vissa samhällsfarliga brott och lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:51 Förstärkt skydd mot främmande makts underrättelseverksamhet

SFS: 2014:000

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Ändringarna innebär bland annat att ett nytt brott införs i brottsbalken, olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige. Brottet tar sikte på otillåten underrättelseverksamhet vars syfte är att komma över uppgifter om förhållanden som det kan skada Sveriges säkerhet att en främmande makt känner till. För straffansvar ska det krävas att verksamheten bedrivs i hemlighet eller att man använder svikliga medel och att gärningsmannens syfte är att gå en främmande makt tillhanda. Straffet föreslås vara fängelse i högst två år, eller om brottet är grovt, fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Det ska finnas samma möjligheter att använda hemliga tvångsmedel för att förebygga, förhindra och utreda det nya brottet som gäller för andra former av olovlig underrättelseverksamhet.

Dessutom utvidgas straffbestämmelsen om så kallat flyktionspionage till att omfatta verksamhet där man använder otillbörliga medel. Därtill skärps straffskalan genom att straffminimum höjs från böter till fängelse. Straffskalan för brottet vårdslöshet med hemlig uppgift föreslås också ändras genom att straffmaximum höjs från fängelse i högst sex månader till fängelse i högst ett år.

Ny lag om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser

Ny lag/ändringar: Ny lag om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser. Lagen (1964:169) om straff för folkmord samt 22 kap. 6 och 8 §§ brottsbalken upphävs

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:146 Straffansvar för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser

SFS: 2014:406-409

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

En ny lag om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser införs. Därigenom införs ett nytt brott: brott mot mänskligheten som avser vissa särskilt angivna gärningar när de utgör eller ingår som ett led i ett omfattande eller systematiskt angrepp riktat mot en civilbefolkning. Vidare ersätts lagen (1964:169) om straff för folkmord och bestämmelsen om folkrättsbrott i 22 kap. 6 § brottsbalken av nya regler om folkmord och krigsförbrytelser. Straffet för folkmord, brott mot mänskligheten och grov krigsförbrytelse ska vara fängelse på viss tid, i lägst fyra och högst arton år, eller på livstid. För krigsförbrytelse av normalgraden höjs straffet från högst fyra till sex års fängelse.

Genom den nya lagen införs även bland annat nya bestämmelser om straffansvar för militära och civila förmän som underlåtit att utöva kontroll över underlydande eller som har underlåtit att anmäla folkmord, brott mot mänskligheten eller krigsförbrytelser som begåtts av underlydande. Straffet för dessa brott ska vara fängelse i högst fyra år.

Folkmord, brott mot mänskligheten och grov krigsförbrytelse ska inte kunna preskriberas och svensk domstols behörighet ska omfatta samtliga brott enligt den nya lagen utan krav på anknytning till Sverige (universell jurisdiktion). Detsamma ska gälla för uppvigling enligt 16 kap. 5 § brottsbalken som består i en omedelbar och offentlig uppmaning att begå folkmord.

Skärpt straff för dataintrång

Ändring: Brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:92 Skärpt straff för dataintrång

SFS: 2014:302

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Ändringen innebär att det införs en bestämmelse om grovt dataintrång i brottsbalken. Straffet är fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska man särskilt beakta om gärningen har orsakat allvarlig skada eller avsett ett stort antal uppgifter eller annars varit av särskilt farlig art. Även försök och förberedelse till grovt dataintrång är straffbart.

Åtgärder för att hantera stora brottmål och inställda förhandlingar

Ändringar: Rättegångsbalken, lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:170 Åtgärder för att hantera stora brottmål och inställda förhandlingar

SFS: 2014:320–321

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Ändringarna innebär bland annat att det strängaste straff som en tilltalad får dömas till i sin frånvaro höjs från tre till sex månaders fängelse. Vidare utökas möjligheterna att använda förenklad delgivning till den tilltalade. Tydligare bestämmelser införs om sanktioner och tvångsmedel när den som kallats till en förhandling inte kommer. Dessutom införs större möjligheter att avgöra delar av ett brottmål mot en person. Ändringarna leder sammantaget till att det blir möjligt att genomföra fler huvudförhandlingar.

Misstänkts rätt till insyn i brottsutredningen ökar

Ändringar: Ändringar i bland annat rättegångsbalken, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och förundersökningskungörelsen (1947:948)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:157 Misstänkts rätt till insyn vid frihetsberövanden

SFS: 2014:257–264

Ikraftträdande: Den 1 juni 2014

Ändringarna syftar till att öka rättssäkerheten och förutsägbarheten för den som misstänks för brott. Det införs en ovillkorlig rätt för den som är frihetsberövad att ta del av de omständigheter som har betydelse för beslutet om anhållande. Det införs också bestämmelser om att brottsmisstänkta ska underrättas om vissa processuella rättigheter. Förslagen införs till genomförande av EU-direktivet om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden.

Utökade möjligheter till erkännande och verkställighet av beslut om utvidgat förverkande inom Europeiska unionen

Ändring: Lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:66 Erkännande och verkställighet av beslut om utvidgat förverkande inom Europeiska unionen

SFS: 2014:203

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Genom en ändring i lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen utvidgas lagens tillämpningsområde till att även omfatta vissa beslut om utvidgat förverkande. Lagändringen innebär att Kronofogdemyndigheten ska få ansöka om verkställighet av svenska beslut om utvidgat förverkande i den eller de medlemsstater i EU där den dömde har tillgångar. Ändringarna innebär också att man ska kunna verkställa beslut i Sverige om utvidgat förverkande som har meddelats i en annan medlemsstat under vissa förutsättningar. Frågan om erkännande och verkställighet i Sverige ska prövas av en tingsrätt efter ansökan från Kronofogdemyndigheten.

Asyl och migration

Uppföljning av rörlighetsdirektivets genomförande

Ändringar: Ändringar i bl.a. utlänningslagen (2005:716) och utlänningsförordningen (2006:97) respektive studiestödslagen (1999:1395) och lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:81 Uppföljning av rörlighetsdirektivets genomförande

SFS: 2014:185, 2014:187–189, 2014:191, 2014:195 och 2014:198–199

Ikraftträdande: Den 1 maj 2014

Reglerna i utlänningslagen som gäller för familjemedlemmar till EES-medborgare gäller även för familjemedlemmar till svenska medborgare som har utnyttjat sin rätt till fri rörlighet enligt rörlighetsdirektivet. Definitionen av familjemedlem till EES-medborgare i utlänningslagen utvidgas och den begränsning som gällde för kretsen av familjemedlemmar till studerande som har uppehållsrätt har tagits bort. Det särskilda registreringsförfarandet för EES-medborgare har tagits bort och man har infört en rätt att överklaga Migrationsverkets beslut som rör uppehållsrätt.

Det har införts en ny bestämmelse om att en förvaltningsmyndighets beslut som avser uppehållsrätt ska vara skriftligt och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet.

Regeringen har bemyndigats att meddela föreskrifter om undantag från de krav för permanent uppehållsrätt som gäller för familjemedlemmar som inte är EES-medborgare.

Slutligen har det tagits in en bestämmelse i utlänningslagen som anger att en utlänning inte har uppehållsrätt om ett äktenskap eller samboförhållande inletts eller om en utlänning har adopterats enbart för att ge utlänningen uppehållsrätt.

Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Ändringar: Ändringar i bl.a. utlänningslagen (2005:716), lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll och utlänningsförordningen (2006:97)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:82 Tydligare regler om fri rörlighet för EES-medborgare och deras familjemedlemmar

SFS: 2014:185-186, 2014:192-193 och 2014:196-198

Ikraftträdande: Den 1 maj 2014

För att förtydliga regleringen för EES-medborgare och deras familjemedlemmar på det migrationsrättsliga området har man gjort vissa ändringar framför allt i utlänningslagen. Ändringarna innebär bland annat att regleringen för avvisning och utvisning i utlänningslagen struktureras om och att förutsättningarna för att avlägsna EES-medborgare och deras familjemedlemmar regleras för sig. Ändringarna innebär också en ändrad struktur i regleringen av de grundläggande villkoren för inresa, vistelse och arbete i utlänningslagen.

Flyktingar och alternativt skyddsbehövande ska kunna beviljas ställning som varaktigt bosatta i Sverige

Ändring: Ändringar i bl.a. utlänningslagen (2005:716) och utlänningsförordningen (2006:97)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:83 Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

SFS: 2014:198 och 2014:185

Ikraftträdande: Den 1 maj 2014

Flyktingar och alternativt skyddsbehövande kan från och med den 1 maj 2014 beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Särskilda bestämmelser ska gälla bland annat för att beräkna den tid som dessa kategorier måste ha tillbringat i Sverige för att beviljas ställning som varaktigt bosatt. I utlänningsförordningen införs bestämmelser om anmärkningar om internationellt skydd i de EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som utfärdas för flyktingar och alternativt skyddsbehövande. Ändringarna är en anpassning av svensk lagstiftning till det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning.

Särskilt ömmande omständigheter

Ändring: Ändringar i utlänningslagen (2005:716)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:216 Särskilt ömmande omständigheter

SFS: 2014:433

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Utlänningslagens bestämmelse om uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter ändras när det gäller barn så att uppehållstillstånd får beviljas om omständigheterna är särskilt ömmande. Vidare ändras lagen så att barn får beviljas permanent eller tidsbegränsat uppehållstillstånd efter ett beslut om avvisning eller utvisning som fått laga kraft. Det gäller när det kommer fram nya omständigheter som innebär att det finns medicinska hinder eller någon annan särskild anledning att beslutet inte bör verkställas – även om omständigheterna som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs när vuxna personer beviljas tillstånd. Ändringarna syftar till att lyfta fram barnrättsperspektivet och framhålla principen om barnets bästa samt därmed göra det möjligt för fler barn att omfattas av bestämmelserna och beviljas uppehållstillstånd.

Cirkulär migration och utveckling

Ändringar enligt förslag: Utlänningslagen (2006:97), lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap och lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:213 Cirkulär migration och utveckling

SFS: 2014:000

Ikraftträdande enligt förslag: Den 1 juli 2014

Ändringarna syftar till att underlätta personers ökade rörlighet till och från Sverige och främja rörlighetens positiva inverkan på utveckling. Det införs ett generellt undantag från huvudregeln att ett permanent uppehållstillstånd ska återkallas när bosättningen i Sverige har upphört. Ett permanent uppehållstillstånd ska under vissa förutsättningar kunna återkallas tidigast efter två år. Reglerna för arbetskraftsinvandring justeras i flera avseenden. Tiden under vilken en utlänning har möjlighet att kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd förlängs från fem till sju år och det nuvarande kravet på sex månaders anställning för att en f.d. asylsökande ska kunna beviljas uppehållstillstånd för arbete ändras till fyra månaders anställning. Det införs också ändrade regler som tar sikte

på internationella studenter och deras familjemedlemmar, bl.a. följande. Ett permanent uppehållstillstånd ska kunna beviljas för en utlänning som i sammanlagt fyra år under de senaste sju åren har haft uppehållstillstånd för studier på forskarnivå. Studenter ska kunna stanna kvar en tid efter slutförda högskolestudier för att söka arbete eller undersöka förutsättningarna för att starta näringsverksamhet i Sverige. Det ska också bli lättare att återvinna ett svenskt medborgarskap. Det nuvarande kravet på hemvist här i landet under sammanlagt tio år ska inte längre behöva vara uppfyllt före 18 års ålder.

Åtgärder mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring

Ändringar enligt förslag: Utlänningslagen (2006:97)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:227 Åtgärder mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring

SFS: 2014:000

Ikraftträdande enligt förslag: Den 1 augusti 2014

Ändringarna innebär att det införs vissa åtgärder för att upptäcka och stoppa missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring. Dessa åtgärder innefattar bl.a. kontroller om förutsättningarna för beviljade arbetstillstånd fortfarande är uppfyllda (s.k. efterkontroller), en straffsanktionerad skyldighet för arbetsgivare till utländska arbetstagare att lämna uppgift till Migrationsverket om gällande anställningsvillkor och kompletterande bestämmelser om återkallelse av uppehållstillstånd som beviljats för arbete. I samband därmed införs också en förlängd tid (totalt fyra månader) för utländska arbetstagare vars anställningar upphör under tillståndstiden att söka ett nytt arbete och arbetstillstånd.

Konsumentpolitik

Ny lag och förordning angående märkning av textilprodukter

Ändringar: Lag med kompletterande bestämmelser till EU:s textilmärkningsförordning och förordning om marknads kontroll av textilprodukter

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:171 Märkning av textilprodukter

SFS: 2014:534 (lag), 2014:535 (förordning)

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014

Den nya lagen och förordningen kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1007/2011 om märkning av textilprodukter.

Den nya lagen innehåller bland annat bestämmelser om att marknadskontrollen i fråga om textilprodukter, dvs. tillsynen över att EU:s textilmärkningsförordning samt den nya lagen följs, ska utövas av den myndighet som regeringen bestämmer. Den utsedda marknadskontrollmyndigheten ska bland annat få meddela de förelägganden och förbud som behövs för att regelverket ska följas. Den föreslagna lagen innehåller också bestämmelser om ersättning för provtagning och varuprover i vissa fall samt bestämmelser om tystnadsplikt och överklagande. I förordningen utses Konsumentverket till marknadskontrollmyndighet.

De nya författningarna ersätter lagen (1992:1231) respektive förordningen (1993:969) om märkning av textilier.

Frågor kring konsumentpolitik besvaras av pressekreterare Linnea Hincks hos EU-minister Birgitta Ohlsson, Statsrådsberedningen (se sid 10).

Kulturdepartementet

Pressfunktionen hos kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth:

Pressekreterare Frida Jakobsson

Tfn 08-405 35 12

Kulturdepartementet ansvarar för kultur, medier och idrott. Regeringens kulturpolitik kretsar framför allt kring barns och ungas rätt till kultur, kulturarv för framtiden, förbättrade villkor för den nyskapande kulturen, ökad tillgänglighet till medier, kultur genom ny teknik samt idrott för barn och unga.

Tillgången till digitalt arkivmaterial blir gratis för folkbibliotek, skolväsendet, folkhögskolor samt universitet och högskolor

Ändring: Förordning (2009:1593) med instruktion för Riksarkivet

SFS: 2014:265

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Riksarkivet erbjuder en digital tjänst vid enheten Svensk arkivinformation (SVAR) som bland annat ger tillgång till digitalt publicerade bilder och arkivhandlingar, exempelvis kyrkböcker, fastighetsböcker, domstolsarkiv, kartor och brev. Regeringen har beslutat att det ska vara gratis för folkbibliotek, skolväsende, folkhögskolor samt universitet och högskolor att utnyttja den digitala tjänsten SVAR från och med den 1 juli 2014.

Ny förordning om statsbidrag till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet

Ny förordning: Förordning om statsbidrag till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet

Beslutsunderlag: Promemoria upprättad av Riksantikvarieämbetet (Ku2013/1814/KA)

SFS: 2014:108

Ikraftträdande: Den 1 juni 2014

Den 1 juni 2014 träder en ny förordning om statsbidrag till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet i kraft. Genom förordningen blir bidragets syfte och förutsättningar för de ideella organisationer som ansöker om statsbidrag tydligare. Förordningen skapar därmed stabilitet, långsiktighet och förutsägbarhet. Statsbidraget till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet handläggs av Riksantikvarieämbetet.

Bestämmelser om samverkan, besöksstatistik och regionalt utfall i myndighetsinstruktioner

Ändring: Förordningsändringar i 19 av Kulturdepartementets myndighetsinstruktioner

SFS: 2014:166 t.o.m. 2014:184

Ikraftträdande: Den 15 maj 2014

Den 15 maj trädde 19 ändringsförordningar i kraft. Då infördes bestämmelser om samverkan, regionalt utfall och besöksstatistik i instruktionerna för Kulturdepartementets myndigheter. Tidigare kunde man hitta uppdragen i respektive myndighets regleringsbrev.

Samverkansbestämmelsen syftar till att varje myndighet även ska inkludera det civila samhället i sitt arbete.

Myndigheter där sådan verksamhet förekommer ska även rapportera besöksstatistik till Myndigheten för kulturanalys och det regionala utfallet av sin verksamhet till Statens kulturråd.

Landsbyggsdepartementet

Pressfunktionen hos landsbygdsminister Eskil Erlandsson:

Pressekreterare Madeleine van der Veer

Tfn 08-405 11 88

Huvuddelen av Landsbyggsdepartementets verksamhet styrs av EU-rätten. Det gäller till exempel hela jordbruks- och fiskepolitiken, många landsbygdsutvecklingsfrågor och livsmedelssäkerhetsfrågorna. Mycket av lagstiftningsarbetet handlar därför om att anpassa nationella lagar och förordningar till nya regler inom EU och att komplettera nya EU-regler med nationell lagstiftning.

Förbud mot att genomföra sexuella handlingar med djur

Ändring: Djurskyddslagen (1988:534)

SFS: 2014:112

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:41 Ändringar i djurskyddslagen

Ikraftträdande: Den 1 april 2014

Lagändringen innebär att det införs ett förbud i djurskyddslagen mot att genomföra sexuella handlingar med djur. Förbudet straffbeläggs i en ny bestämmelse. För straffbarhet ska krävas att brottet har begåtts uppsåtligen. Påföljden för den som bryter mot förbudet föreslås vara böter eller fängelse i högst två år. Överträdelse av förbudet ska också kunna leda till djurförbud eller till att länsstyrelsen omhändertar djuren.

Nyheter inom skogsbruket

Ändring: Skogsvårdslagen (1979:429)

SFS: 2014:000

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:141 En svensk strategi för biologisk mångfald och ekonomitjänster

Ikraftträdande: Den 1 september 2014

Genom de föreslagna ändringarna får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, rätt att meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att anlägga skog, trygga återväxt av ny skog eller främja skogens utveckling. Syftet

med undantagen är att underlätta för försöksverksamheter och för åtgärder som vidtas för att bevara och utveckla natur- och kulturmiljövärden. Ändringarna innebär också att Skogsstyrelsen får en större flexibilitet vid val av tillsynsåtgärder.

Ny lag om handel med timmer och trävaror

Ny lag: Lagen (2014:000) om handel med timmer och trävaror

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:183 Lag om handel med timmer och trävaror och betänkande 2013/14: MJU25

SFS: 2014:000

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014

En ny lag om handel med timmer och trävaror ska komplettera Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober om fastställandet av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (timmerförordningen).

Lagen innehåller bestämmelser om behörig myndighet och dess uppgifter, kontroll av hur timmerförordningen och lagen efterlevs samt sanktioner vid överträdelse av reglerna. Lagen innehåller vidare bestämmelser om överklagade av beslut som fattats med stöd av timmerförordningen eller lagen. Den nya lagen innehåller också ett antal bestämmelser som syftar till att underlätta för kontrollmyndigheterna att utöva sin kontroll, bland annat bestämmelser om omhändertagande av varor, hjälp av en polismyndighet och administrativa sanktioner.

Ny lag om virkesmätning

Ny lag: Lagen (2014:000) om virkesmätning

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:177 Ny lag om virkesmätning

SFS: 2014:000

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014

I propositionen föreslår regeringen en ny lag om virkesmätning. Till skillnad från den nuvarande lagen ska den nya lagen gälla samtliga virkessortiment och flertalet användningsätt, alltså även energisortiment och sågtimmer av löv. Syftet med lagstiftningen är att skydda säljaren, som generellt sett är den svagare parten i avtalsförhållandet. Säljare och köpare av virke ska ha likvärdiga möjligheter att bedöma om ersättningen för det virke som säljs är rimligt.

Förslaget till ny virkesmätning innebär att virkesmätning som ligger till grund för betalning av virket ska utföras i enlighet med lagen. Det ska dock vara

möjligt att undanta vissa köp från lagens tillämpningsområde. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om exempelvis hur noggrant man ska mäta virke.

Förenklat licenssystem för yrkesfiskare

Ändring: Fiskelagen (1993:787)

SFS: 2014:000

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:184 Ändringar i fiskelagen

Ikraftträdande: Den 1 oktober 2014

I propositionen lämnas förslag till ett nytt förenklat licenssystem för yrkesfisket. Även juridiska personer ska kunna beviljas fiskelicens i framtiden. Det införs vidare ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om skyldigheten att landa fångster som nyligen beslutats inom EU. Det införs även en straffbestämmelse som kopplas till överträdelse av landningsskyldigheten.

Miljödepartementet

Pressfunktionen hos miljöminister Lena Ek:

Pressekreterare Erik Bratthall

Tfn 08-405 22 69

Miljödepartementets ansvarsområden spänner över bland annat klimatfrågor, miljölagstiftning, kemikalier, internationellt miljösamarbete, naturvård, vatten, hav samt strålskydd och kärnsäkerhet. Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen adresseras och ges en lösning utan att orsaka miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Det förutsätter en ambitiös miljöpolitik i Sverige, inom EU och i internationella sammanhang. Sverige ska vara en föregångare i att utveckla den modell för ett hållbart samhälle som världen behöver.

Förordningsändringar till följd av nya BAT-slutsatser för kloralkaliproduktion

Ändringar: Industriutsläppsförordningen (2013:250), förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter

SFS: 2014:230 och 231

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

I industriutsläppsförordningen införs en upplysning om att man har antagit och publicerat BAT-slutsatser (EU-slutsatser om bästa tillgängliga teknik) för kloralkaliproduktion.

De nya BAT-slutsatserna innebär bland annat att kvicksilvermetoden inte kan anses vara bästa tillgängliga teknik vid kloralkaliproduktion och alltså inte förenligt med miljöbalkens krav på bästa möjliga teknik. Enligt EU-reglerna ska detta gälla från och med 11 december 2017. De svenska reglerna anpassas till detta. I förordningen om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter ändras därför en övergångsbestämmelse.

Ny förordning om bekämpningsmedel

Ändringar: Förordningen om bekämpningsmedel, förordningen (2000:338) om biocidprodukter, förordningen (2000:1010) om växtskyddsmedel, miljötillsynsförordningen (2011:13)

Ikraftträdande: Den 15 juli 2014

Regeringen har beslutat om en ny förordning om bekämpningsmedel som innebär att bestämmelser om att godkänna och använda växtskyddsmedel och biocidprodukter anpassas till EU-rätten. Till viss del innebär den nya förordningen att man skärper bestämmelserna om hur växtskyddsmedel får användas. Den nya förordningen innebär följändringar i förordningen om biocidprodukter, förordningen om växtskyddsmedel samt i miljötillsynsförordningen.

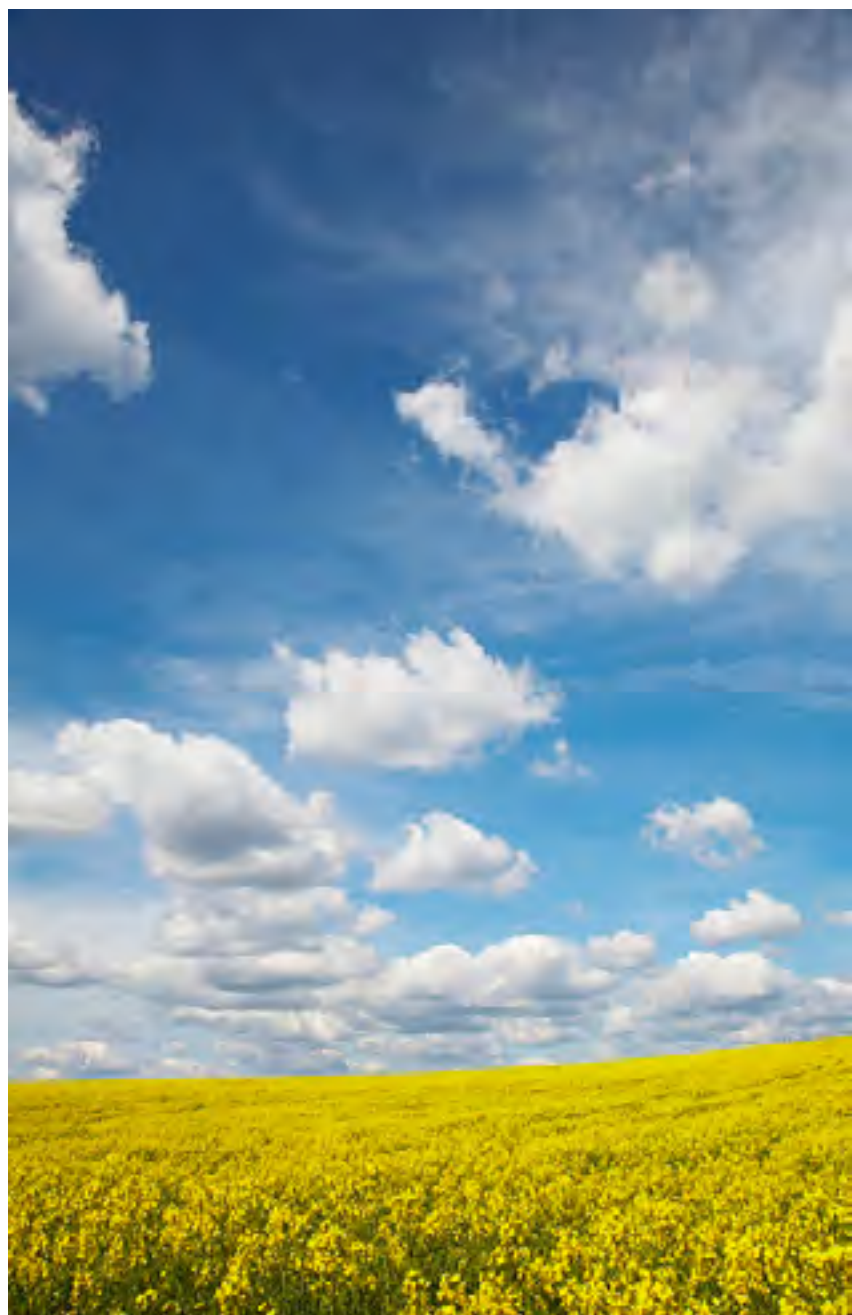
Bakgrunden är att flera EU-rättsakter har antagits på bekämpningsmedelsområdet de senaste åren. Godkännande av växtskyddsmedel regleras numera enbart i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden ("EU:s växtskyddsmedelsförordning"). Godkännande av vissa biocidprodukter regleras i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter ("EU:s biocidförordning").

Regler om hur man använder växtskyddsmedel finns i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG om upprättande av en ram för en hållbar användning av bekämpningsmedel.

Förordningen om bekämpningsmedel innehåller bestämmelser som kompletterar EU:s biocidförordning och EU:s växtskyddsmedelsförordning. Detta innebär bland annat att förordningen innehåller krav på godkännande av sådana biocidprodukter som inte omfattas av EU:s biocidförordning

Förordningen om bekämpningsmedel innehåller även bestämmelser som genomför direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel. Dessa bestämmelser finns i dag huvudsakligen i den svenska förordningen om växtskyddsmedel och i Naturvårdverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av bekämpningsmedel men samlas nu i den nya förordningen. För att bättre möta direktivets krav har regeringen skärpt vissa bestämmelser om hur man får använda växtskyddsmedel och därmed har genomförandet av direktivet blivit bättre. Förordningen innehåller därutöver vissa bestämmelser om växtskyddsmedel som har funnits länge i svensk rätt, exempelvis förbud mot att föra in barrträdsplantor som behandlats med medel som inte är godkända i EU.

Den nya förordningen innebär att det krävs tillstånd för att få använda växtskyddsmedel på områden som allmänheten har tillträde till, exempelvis parker,

trädgårdar och idrotts- och fritidsanläggningar. Detsamma gäller användning av växtskyddsmedel på grusade ytor och på ytor av betong eller asfalt. I förordningen förtydligas att när man väljer växtskyddsmedel ska sådana produkter som inte är farliga för vattenmiljön väljas i första hand. Förordningen innebär även nya krav på utbildning av distributörer av växtskyddsmedel samt nya krav på obligatorisk kontroll av utrustning som används för att sprida växtskyddsmedel.

Lättnad i lagen om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel

Ändring: Lagen (2005:1248) om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel
Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:181 Lättnad i lagen om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014

I enlighet med regeringens förslag har riksdagen beslutat om två ändringar i lagen (2005:1248) om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel. Den ena ändringen innebär att de bensinstationer eller andra försäljningsställen som varje år tillhandahåller allmänheten 1 500 kubikmeter eller mer konventionella bränslen ska ha en skyldighet att även tillhandahålla förnybara drivmedel. Ändringen har betydelse för försäljningsställe som under ett år säljer mellan 1 000 och 1 500 kubikmeter motorbensin och dieselbränsle. Avgörande för om ett försäljningsställe under ett visst kalenderår träffas av kravet att tillhandahålla förnybara drivmedel är försäljningsvolymen av motorbensin eller dieselbränsle under kalenderåret två år före.

Den andra ändringen gäller möjligheten att få dispens från kravet på att tillhandahålla förnybara drivmedel. Förarbetena till den nuvarande dispensbestämmelsen har medfört att dispenser sällan getts för längre tid än ett år. Lagändringen innebär att det inte längre är nödvändigt att begränsa dispenser till bara ett år.

Ändringar i svavelförordningen

Ändringar: Svavelförordningen, förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken, drivmedelsförordningen (2011:346), förordningen (2013:253) om förbränning av avfall

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Regeringen har beslutat om strängare krav på tillåten svavelhalt för fartyg både inom och utanför svavelkontrollområden.

EU:s svaveldirektiv 1999/32/EG innehåller bland annat bestämmelser som syftar till att minska utsläppen av svaveldioxider från fartyg inom EU. De internationella reglerna om minskning av utsläppen av svaveldioxider från fartyg finns i MARPOL-konventionen (Internationella konventionen för förebyggandet av föroreningar från fartyg). Ändringsdirektivet 2012/33/EU om svavel, som genomför ändringar i MARPOL-konventionen, träder i kraft den 18 juni 2014.

De största förändringarna i svavelförordningen är nya bestämmelser om tillåten svavelhalt inom och utanför så kallade svavelkontrollområden. Den 1 januari 2020 kommer nu gällande gräns på 3,50 procent att sänkas till 0,50 för fartyg som trafikerar områden utanför svavelkontrollområden. Från och med den 1 januari 2015 skärps kraven på svavelhalten i svavelkontrollområden, dvs. Östersjön, Nordsjön och Nordamerikaområdena, från 1,00 viktprocent svavel till 0,10 viktprocent svavel. Även bestämmelserna för passagerarfartyg som anlöper hamnar inom EU ändras.

En ny förordning, svavelförordningen, ersätter den nuvarande förordningen (1998:946) om svavelhaltigt bränsle. Vissa följdändringar har gjorts i förordningen om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken, förordningen om förbränning av avfall och drivmedelsförordningen med anledning av genomförandet.

Näringsdepartementet

Pressfunktionen hos näringsminister Annie Lööf:

Presschef Anna-Karin Nyman

Tfn 08-405 17 21

Pressekreterare Charlotta Helge

Tfn 08-405 18 28

Pressekreterare Oscar Sundevall

Tfn 08-405 49 51

Pressfunktionen hos it- och energiminister Anna-Karin Hatt:

Pressekreterare Jonas Johansson

Tfn 08-405 24 11

Pressfunktionen hos infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd:

Pressekreterare Niklas Gillström

Tfn 08-405 42 83

Näringsdepartementet arbetar för ett stärkt företagsklimat, en hållbar energiförsörjning och goda transporter i hela landet. Några av de prioriterade områdena är regelförenklingar, stärkt konkurrenskraft och att underlätta för grön omställning. När det gäller transportfrågor tar regeringen krafttag mot fordonsmål-vakter, utökar sjöfartsstödet samt förenklar proceduren för att lämna ut körkort.

Näringsförbud

Ny lag: Lag om näringsförbud

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:215 Ny lag om näringsförbud

SFS: 2014:000

Ikraftträdande: Den 2 augusti 2014

Den 2 augusti 2014 träder en ny lag om näringsförbud i kraft som ersätter den nuvarande lagen (1986:436) om näringsförbud.

Enligt den nya lagen utökas kretsen av personer som kan meddelas näringsförbud till att omfatta alla som faktiskt utövar ledning över en verksamhet, oavsett i vilken associationsrättslig form verksamheten bedrivs. Vissa funktionärer i en juridisk person presumeras alltid leda verksamheten. Denna krets utvidgas till att omfatta även vissa företrädare för utländska filialer och stiftelser.

Den nya lagen innehåller också bestämmelser som ska effektivisera Kronofogdemyndighetens tillsyn över att meddelade näringsförbud följs. Det blir obligatoriskt att den som har fått näringsförbud ska kallas till ett inledande samtal där han eller hon får information om näringsförbudets innehåll och där myndigheten kan få upplysningar om hur personen försörjer sig. Om myndigheten ser att det finns behov, får den kalla till fler sådana samtal under förbudstidens gång. En kallelse till samtal får förenas med vite. Myndigheten får också en möjlighet att förelägga en tredje man att lämna uppgifter om ekonomiska mellanhavanden som han eller hon haft med en person som har näringsförbud. Ett sådant föreläggande får förenas med vite utom när den som föreläggandet riktar sig till är närstående till personen som har näringsförbud. Det införs också en möjlighet för myndigheten att göra oanmälda besök hos en person som har näringsförbud. Den nya lagen har i övrigt getts en ny språklig och redaktionell utformning.

Lättare att byta mobiloperatör

Ändring: Lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:79 Lätt byte – enklare att välja ny leverantör av elektroniska kommunikationstjänster

SFS: 2014:146

Ikraftträdande: Den 1 maj 2014

Ändringen syftar till att göra det enklare för konsumenter att säga upp abonnemang på elektroniska kommunikationstjänster och att friare kunna använda mobiltelefoner och annan utrustning som de har köpt i samband med sådana abonnemang. Uppsägningstiden i avtal mellan en konsument och den som tillhandahåller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster ska vara längst en månad. Avtal med bindningstid ska kunna sägas upp en månad före bindningstidens utgång. Vidare ska konsumenter ha rätt att efter den inledande bindningstiden få operatörslös borttagna kostnadsfritt och utan dröjsmål.

Prisnivåerna för samtrafik

Ändring: Lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:72 Bättre prisreglering enligt lagen om elektronisk kommunikation

SFS: 2014:211

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Prisregleringssystemet i lagen om elektronisk kommunikation förbättras, i syfte att skapa ökad förutsägbarhet. För att skapa ökad tydlighet och minska osäkerheten när det gäller prisnivåer ska Post- och telestyrelsen i vissa fall kunna besluta att operatörer med betydande inflytande på en marknad ska tillämpa ett visst högsta eller lägsta pris för samtrafik och andra former av tillträde. Vidare blir det möjligt för Post- och telestyrelsen att utöva tillsyn över åtgärder som Europeiska kommissionen antar i form av EU-förordningar. Post- och telestyrelsen får också rätt att pröva tvister som har samband med skyldigheter i sådana förordningar.

Dammsäkerhet

Ändringar/ny förordning: Miljöbalken, förordning (2014:214) om dammsäkerhet, förordning (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken, förordning (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:38 Dammsäkerhet

SFS: 2014:114 och 2014:214–216

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

I miljöbalken inför man en samlad reglering av frågor om dammsäkerhet. Reglverket syftar till att stärka tillsynen av dammsäkerheten och förebygga dammbrott. De dammar som omfattas av de nya reglerna ska klassificeras utifrån vilka konsekvenser ett eventuellt dammhaveri skulle kunna ha. De aktuella dammarna ska indelas i klasserna A, B eller C, beroende på om ett haveri skulle leda till nationella, regionala eller lokala konsekvenser och störningar.

De nya reglerna innebär att en damminnehavare blir skyldig att utreda vilka konsekvenser ett dammhaveri skulle kunna medföra. Utredningen ska lämnas till länsstyrelsen som på grundval av utredningen fattar beslut om dammsäkerhetsklass. Länsstyrelserna får också en utökad möjlighet att meddela de förelägganden och förbud som behövs för att komma till rätta med dammsäkerhetsbrister. En damminnehavare ska utföra egenkontroll på grundval av ett säkerhetsledningssystem som fastställs av damminnehavaren. Damminnehavaren ska också

lämna in en dammsäkerhetsrapport till länsstyrelsen varje år och vart tionde år låta genomföra en helhetsbedömning av dammens säkerhet. För tillsynen ska innehavaren av en klassificerad damm betala en årlig avgift utformad som en schablonavgift.

Bättre konkurrenstillsyn

Ändring: Lag om ändring i konkurrenslagen (2008:579)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:135 Förbättrad konkurrenstillsyn

SFS: 2014:135

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014

I konkurrenslagen införs bestämmelser som syftar till att göra det enklare för företag att anmäla en överträdelse av förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete till Konkurrensverket. Bestämmelserna ska även ge Konkurrensverket ett bättre underlag för att ingripa mot överträdelsen. Konkurrensverket ska kunna ge företag anstånd med att lämna sådana uppgifter som krävs för att företaget senare ska kunna befrias från den ekonomiska sanktionen konkurrensskadeavgift.

När det gäller prövning av företagskoncentrationer, exempelvis företagsförvärv, blir det möjligt för Konkurrensverket att tillfälligt stoppa löptiden för de tidsfrister som tillämpas vid prövningen. Löptiden kan stoppas om en part i koncentrationen inte har följt ett åläggande att lämna uppgifter som verket behöver för att kunna pröva koncentrationen. Löptiden för en frist kan också stoppas på begäran av en part.

Skärpta krav vid mineralprospektering

Ändring: Minerallagen (1991:45)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:159 Bättre information och tydligare ansvar vid mineralprospektering

SFS: 2014:000

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014

Prospektering efter mineraler som omfattas av minerallagen får endast bedrivas i enlighet med en gällande arbetsplan. I huvudsak innebär ändringarna att kraven på vad en arbetsplan ska innehålla skärps och förtydligas. Rätten till översättning av arbetsplanen till finska, meänkieli respektive samiska införs, liksom kravet att skicka en gällande arbetsplan till kommunen, länsstyrelsen och Sametinget.

Naturgaslagen förtydligas

Ändring: Naturgaslagen (2005:403)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:74 En tydligare naturgasreglering

SFS: 2014:000

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Naturgaslagen förtydligas så att det klart framgår att lagen även gäller för naturgasledningar som inte är sammankopplade med stamledningen och har sin dragning i sydvästra Sverige. Som en ny benämning på det systemet införs uttrycket ”det västsvenska naturgassystemet”.

Energieffektiviseringsdirektivet genomförs i svensk rätt

Ändringar: Nya lagar om energikartläggning i stora företag, energimätning i byggnader och vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet. Lagar om ändring i jordabalken, miljöbalken, bostadsrättslagen (1991:614), ellagen (1997:857), lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt, naturgaslagen (2005:403), fjärrvärmelagen (2008:263) och lagen (2012:838) om certifiering av vissa installatörer

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:174 Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet

SFS: 2014:266–2014:273, samt 2014:000–000

Ikraftträdande: Den 1 juni 2014

Ett antal lagar har antagits för att genomföra EU:s så kallade energieffektiviseringsdirektiv i svensk rätt. Enligt en ny lag om energikartläggning i stora företag ska företag som har minst 250 anställda samt viss årsomsättning vart fjärde år genomföra en energikartläggning av bland annat byggnader, industriprocesser, industrianläggningar och kommersiella verksamheter. En energikartläggning innebär att företaget på ett systematiskt sätt skapar sig en bild av den befintliga energianvändningen samt kartlägger vilka kostnadseffektiva åtgärder som kan genomföras för att minska energianvändningen. Resultatet av energikartläggningen ska redovisas i en rapport.

En ny lag om energimätning i byggnader förutsätter att energianvändningen i vissa fall ska mätas för varje lägenhet. När det gäller el och naturgas (förutom gas för matlagning) måste lägenhetsmätare finnas på plats åtminstone när nya byggnader uppförs eller när en byggnad genomgår en ombyggnad. Även värme, kyla och tappvarmvatten förutsätts enligt lagen i vissa fall mätas på lägenhetsnivå. Dock har kraven begränsats till att avse de fall där det blir kostnadseffektivt

att installera mätsystem. Vilka fall det blir fråga om ska slås fast i en förordning efter att Boverket har genomfört en utredning om detta. När mätare väl finns på plats ska hyresvärden eller bostadsrättsföreningen enligt de nya bestämmelserna i hyreslagen (12 kap. jordabalken) och bostadsrättslagen (1997:614) debitera de boende för energianvändningen med utgångspunkt i den uppmätta förbrukningen.

För att främja utbyggnaden av bland annat fjärrvärme och för att tillgodogöra sig spillvärme i industrin ska man enligt en ny lag göra en kostnadsnyttoanalys när företag planerar att uppföra större elproduktionsanläggningar, industri-anläggningar och fjärrvärmenät. Genom analysen får man reda på om det är lönsamt att exempelvis ta tillvara spillvärmerna från en närliggande industri-anläggning i stället för att uppföra en ny värmelanläggning. Analysen ska finnas med som ett underlag och beaktas vid tillståndsprövningen enligt miljöbalken.

Det ställs en rad nya krav på energiföretag enligt nya och ändrade bestämmelser i ellagen (1997:857), naturgaslagen (2005:403) och fjärrvärmelagen (2008:263). Företagen ska bland annat se till att fakturorna är tydliga och innehåller information om förbrukning och energipriser. De ska debitera utifrån uppmätt förbrukning.

De nya bestämmelserna i ellagen syftar till att främja energieffektivisering när det gäller driften av elnäten. Bland annat ska nätmyndigheten (Energimarknadsinspektionen) beakta hur ett elnätsföretag utnyttjar nätet ur ett energieffektiviseringsperspektiv när myndigheten beslutar om storleken på företagets intäkter från nätverksamheten.

Det införs ett system för frivillig certifiering av energitjänster. Detta innebär att den som utför energitjänster ska kunna certifiera sig hos ett ackrediterat certifieringsorgan. Syftet är att säkerställa kompetensnivån hos dem som utför energitjänster och därigenom bidra till energieffektivisering.

Elnätsföretagens intäktsramar

Ändring: Ellagen (1997:857)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:85 Elnätsföretagens intäktsramar

SFS: 2014:282

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Nya normgivningsbemyndiganden införs i 5 kap. ellagen (1997:857). Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten (Energimarknadsinspektionen) ska få meddela föreskrifter om hur man beräknar skäligena kostnader samt hur man beräknar en rimlig avkastning i samband med att man bestämmer elnätsföretagens intäktsramar. Ändringen syftar till att få en tydligare reglering i dessa frågor.

Tröskeffekter och förnybar energi

Ändring: Ellagen (1997:857)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:156 Tröskeffekter och förnybar energi

SFS: 2014:391

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014

En övergångslösning ska göra det möjligt att ta bort tröskeffekter som gör det svårare att ansluta anläggningar för förnybar elproduktion till elnätet. Lösningen innebär så kallad förtida delning av den kundspecifika delen av kostnaden för nätförstärkning för stora produktionsanläggningar som är av nationell betydelse för förnybar el. Den innebär också att sådana kundspecifika kostnader för nätförstärkningar som ska belasta anläggningar vilka ännu inte är anslutna, ska täckas av Affärsverket svenska kraftnät, exempelvis genom lån till regionnätsföretag. Därför inför man bestämmelser i ellagen (1997:857) om hur kostnaderna för förstärkning av elnätet ska fördelas mellan dem som ansluter anläggningar när man har gjort en nätförstärkning för att ansluta anläggningar för produktion av förnybar el. En förutsättning för att göra en sådan delning är att staten har finansierat nätförstärkningen exempelvis genom ett lån. Statens åtaganden för att underlätta sådana förstärkningsåtgärder ska finansieras genom stamnätstariffen.

Krafttag mot fordonsmålvakter

Ny lag: Lag (2014:000) om rätt att ta fordon i anspråk för betalning av vissa skatter och avgifter

Ändrade förordningar: Förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall och förordningen (2001:650) om vägtrafikregister

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:176 Fordonsrelaterade skulder

SFS: 2014:447

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Den nya lagen innebär att det ska vara möjligt att ta i anspråk ett fordon för att betala av fordringar på vissa skatter och avgifter. Syftet med lagen är dels att minska de restförda fordonsrelaterade skulderna till det allmänna, dels minska incitamentet att använda så kallade fordonsmålvakter. Genom att låta en fordonsmålvakta stå som registrerad ägare för ett fordon, kan ägaren och brukaren slippa det betalningsansvar som följer av ett fordonsinnehav. Fordonsmålvakten är normalt en person som saknar tillgångar. Kronofogdemyndigheten ska kunna ta i anspråk ett fordon som genererar kostnader i form av skatter och avgifter.

Det föreslås också att felparkerade fordon, vars registrerade ägare har sådana obetalade och förfallna skulder uppgående till visst belopp, ska få flyttas. Fordonet behöver inte lämnas till ägaren förrän alla skulder och kostnader i samband med flytten är betalade.

Enklare körkortsutlämning

Ändrad lag: Körkortslagen (1998:488)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:64 Utlämnande av körkort

SFS: 2014:148

Ikraftträdande: Den 1 maj 2014

Den 1 maj infördes en möjlighet för postombud att lämna ut körkort. Det innebär att körkortsinnehavaren inte längre är hänvisad till Postens företagscenter för att hämta ut sitt körkort. I stället kan körkortsinnehavaren gå till sitt lokala postombud, exempelvis tobaksaffären i det lokala centrumet.

Utökat sjöfartsstöd

Ändrad förordning: Förordningen (2001:770) om sjöfartsstöd

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:144 Sjöfartsstödets inriktning

SFS: 2014:232

Ikraftträdande: Den 1 juni 2014

Som ett led i regeringens ambition att stärka svensk sjöfarts konkurrenskraft utökas möjligheten att få statligt stöd i form av sjöfartsstöd till fler fartygskategorier. Villkoret att fartyget ska vara last- eller passagerarfartyg ändras till att fartyget i sin näringsverksamhet används i trafik som är utsatt för internationell konkurrens på sjöfarmsmarknaden. Härmed blir det möjligt för andra typer av fartyg, exempelvis forskningsfartyg, mätfartyg, supplyfartyg och bogserbåtar, att ansöka om och beviljas sjöfartsstöd. Övriga villkor för rätt till stöd, bland annat att fartyget är svenskegistrerat och att man erbjuder utbildningsplatser ombord, är oförändrade.

Socialdepartementet

Pressfunktionen hos socialminister Göran Hägglund:

Presschef Johan Ingerö

Tfn 08-405 45 21

Pressekreterare Marie Lann

Tfn 08-405 32 66

Pressekreterare Hannah Ekeroos

Tfn 08-405 25 25

Pressfunktionen hos civil- och bostadsminister Stefan Attefall:

Pressekreterare Petra Kjellarson

Tfn 08-405 39 06

Pressfunktionen hos socialförsäkringsminister Ulf Kristersson:

Pressekreterare Erik Magni

Tfn 08-405 23 34

Pressfunktionen hos barn- och äldreminister Maria Larsson:

Pressekreterare Marcus Jonsson

Tfn 08-405 50 65

Socialdepartementet ansvarar för frågor om samhällets välfärd som folkhälsa, hälso- och sjukvård, funktionshinder, sjukförsäkring, föräldraförsäkring, individ- och familjeomsorg, barnets rättigheter, äldreomsorg och pensioner. Departementet ansvarar också för frågor om boende och byggande, statlig förvaltning, offentlig upphandling och trossamfund.

Kontrollköp – ålderskontroll vid försäljning av folköl, tobak och receptfria läkemedel

Ändring: Alkohollagen (2010:1622), tobakslagen (1993:581) och lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:56 Kontrollköp – ålderskontroll vid försäljning av folköl, tobak och receptfria läkemedel

SFS: 2014:119, 2014:120 och 2014:121

Ikraftträdande: Den 1 maj 2014

Kommunerna får rätt att genomföra kontrollköp av folköl, tobak och receptfria läkemedel för att kontrollera att den som lämnar ut varorna förvissas sig om att mottagaren är minst 18 år, dvs. den ålder som lagen föreskriver. Kontrollköpen syftar till att ge underlag för en dialog mellan kommunen och den som lämnar ut de aktuella varorna om skyldigheten att förvissa sig om att mottagaren har uppnått rätt ålder. Det som framkommer genom kontrollköpen får inte utgöra någon grund för kommunen att vidta administrativa åtgärder.

Avskaffande av den obligatoriska byggförsäkringen och ny lag om färdigställandeskydd

Ny lag: Lagen (2014:227) om färdigställandeskydd

Ändring: Lagen (1993:320) om byggförsäkring m.m. och plan- och bygglagen (2010:900)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:125 Avskaffande av den obligatoriska byggförsäkringen och ny lag om färdigställandeskydd

SFS: 2014:227 och 2014:228

Ikraftträdande: Den 1 juni 2014

Lagen om byggförsäkring m.m. upphävs vilket innebär att kravet på obligatorisk byggförsäkring vid bostadsbyggande tas bort. Lagens bestämmelser om färdigställandeskydd förs över i huvudsak oförändrade till en ny lag om färdigställandeskydd. Det görs samtidigt vissa följdändringar i plan- och bygglagen.

Krav på behörighet för att få utföra vissa uppgifter inom barn- och ungdomsvården

Ändring: Socialtjänstlagen (2001:453) och socialtjänstförordningen (2001:937)

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:175 Vissa frågor om behörighet för personal i hälso- och sjukvården och socialtjänsten, betänkande 2013/14:SoU2

SFS: 2013:1146 och 2014:63

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Ändringarna innebär att socialnämnden ska använda handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller annan relevant examen på grundnivå i högskolan, eller som har en utländsk utbildning som är erkänd av Socialstyrelsen, för utförande av vissa uppgifter inom socialtjänsten som rör barn och ungdom.

Fler bostäder åt unga och studenter

Ändring: Plan- och bygglagen (2010:900)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:59 Fler bostäder åt unga och studenter

SFS: 2014:224

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Den 1 juli 2014 träder ändringar i plan- och bygglagen i kraft. Ändringarna innebär att det alltid ska få göras avsteg från kraven på tillgänglighet och användbarhet vid inredning av bostäder på högst 35 kvadratmeter på en vind. Ändringarna innebär också att det ska framgå av översiktsplanen hur kommunen planerar att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Vidare förlängs den maximala tiden för tidsbegränsat bygglov till femton år och byggprocessen vid flyttning av vissa byggnader förenklas genom att det införs undantag från kravet på tekniskt samråd.

Mer inflytande för den enskilde i valet av hjälpmedel

Ändring: Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och patientsäkerhetslagen (2010:659)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:67 Mer inflytande för den enskilde i valet av hjälpmedel

SFS: 2014:290 och 2014:291

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Det förtydligas i lagstiftningen att den enskilde ska ha möjlighet att välja hjälpmedel när det finns olika hjälpmedel tillgängliga inom landstinget eller kommunen. Hjälpmedlet anses vara tillgängligt om sjukvårdshuvudmannens tillhållande är förenligt med gällande upphandlingslagstiftning. Den enskildes val ska tillgodoses om det framstår som befogat med hänsyn till den enskildes behov och vad hjälpmedlet kostar.

Enklare regler för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd

Ändring: Socialförsäkringsbalken (2010:110)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:138 Vissa socialförsäkringsfrågor

SFS: 2014:470

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Den 1 juli 2014 införs en regel i socialförsäkringsbalken som innebär att det ska bli lättare för dem som får bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd att fullgöra sin anmälningsskyldighet när det gäller förändringar av inkomster och förmögenhet. Om inkomsterna eller förmögenheten endast har ökat i mindre omfattning behöver detta inte anmälas till Pensionsmyndigheten. Detsamma gäller anmälan till Försäkringskassan för den som har bostadstillägg till sjukersättning eller aktivitetsersättning. Pensionsmyndigheten kommer att närmare precisera vilka förändringar av inkomster och förmögenhet som i fortsättningen inte behöver anmälas.

Nya åtgärder som kan genomföras utan krav på bygglov

Ändring: Plan- och bygglagen (2010:900) samt plan- och byggförordningen (2011:338)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:127 Nya åtgärder som kan genomföras utan krav på bygglov, betänkande 2013/14:CU32

SFS: 2014:477 och 2014:471

Ikraftträdande: Den 2 juli 2014

Ett antal nya åtgärder blir befriade från krav på bygglov. Det handlar om att:

i omedelbar närhet till ett en- eller tvåbostadshus uppföra eller bygga till en byggnad om maximalt 25 kvadratmeter, som antingen avser att utgöra en särskild bostad (ett komplementbostadshus) eller en komplementbyggnad,

på ett en- eller tvåbostadshus göra en tillbyggnad om maximalt 15 kvadratmeter,

på ett en- eller tvåbostadshus som saknar takkupor bygga högst två kupor, och

i ett enbostadshus inreda ytterligare en bostad.

I lagen anges ytterligare villkor för att undantaget från krav på bygglov ska gälla för dessa åtgärder. Exempelvis vid nybyggnad och tillbyggnad får man inte bygga närmare tomtgränsen än 4,5 meter om inte berörda grannar medger det.

Det anges också vissa undantagssituationer då det krävs bygglov, exempelvis om byggnaden ingår i ett bebyggelseområde som är särskilt värdefullt från kulturhistorisk synpunkt eller ligger i anslutning till en flygplats eller ett skjutfält som är av riksintresse för totalförsvaret. Åtgärderna ovan får strida mot detaljplan och områdebestämmelser. Åtgärderna i punkterna 1, 2 och 4 ska anmälas vilket innebär att åtgärderna inte får påbörjas förrän byggnadsnämnden har gett startbesked.

Fritidspeng för barn i hushåll med försörjningsstöd

Ändring: Socialtjänstlagen (2001:453) och socialtjänstförordningen (2001:937).

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:168 Fritidspeng för barn i hushåll med försörjningsstöd

SFS: 2014:468

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

I socialtjänstlagen införs ett nytt kapitel (4 a kap.) med bestämmelser som bland annat innebär att hushåll med barn i årskurs 4–9 har rätt till ersättning från socialnämnden för kostnader för att barnet ska kunna delta i fritidsaktiviteter (fritidspeng). Det här gäller om hushållet har försörjningsstöd och har haft det under minst sex månader den senaste tolv månadersperioden vid tiden för ansökan. Barnets fritidsaktiviteter ska vara regelbundna och ledarledda samt främja ett aktivt deltagande i samhällets gemenskap. I socialtjänstförordningen 2 kap. föreskrivs bland annat att fritidspengen får ersätta kostnader för fritidsaktiviteter med högst 3 000 kronor per barn och tolv månadersperiod.

Utbildningsdepartementet

Pressfunktionen hos utbildningsminister, vice statsminister Jan Björklund:

Pressekreterare Elin Boberg

Tfn 08-405 31 02

Pressekreterare Eva-Marie Byberg

Tfn 08-405 25 03

Pressfunktionen hos jämställdhetsminister Maria Arnholm:

Pressekreterare Carl-Otto Berg

Tfn 08-405 91 68

Regeringens ambition är att höja kvaliteten på utbildningarna inom departementets ansvarsområde och utbildningarnas resultat. Bestämmelserna om lärares arbete med stöd, särskilt stöd och åtgärdsprogram förtydligas. Bestämmelserna om legitimation för lärare eller förskollärare ändras så att legitimationen ska kunna meddelas direkt efter en lärar- eller förskollärarexamen. Det införs också en ny lag om gymnasial lärlingsanställning. Vidare införs ett statsbidrag för utveckling av lärande på arbetsplatser och den övre åldersgränsen för rätt till studiemedel höjs.

Lärares arbete med stöd, särskilt stöd och åtgärdsprogram

Ändring: Skollagen (2010:800)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:160 Tid för undervisning – lärares arbete med stöd, särskilt stöd och åtgärdsprogram

SFS: 2014:456

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Genom ändringarna förtydligas det att en elev i skolväsendet snabbt ska få stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Den befintliga skyldigheten att göra en anmälan till rektorn inom förskoleklassen, grundskolan och gymnasiesärskolan samt motsvarande skolformer ändras så att en sådan anmälan ska göras först om det kan befaras att eleven, trots att stöd i form av extra anpassningar har getts, inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Om det finns särskilda skäl att anta att extra anpass-

ningar inom ramen för den ordinarie undervisningen inte skulle vara tillräckliga, ska en anmälan till rektorn göras direkt. Efter anmälan ska rektorn, liksom hittills, se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Bestämmelsen om åtgärdsprogram ändras så att det blir tydligt att de behov som ska framgå av programmet är just de behov av särskilt stöd som eleven har. Det krävs inte längre att det anges i åtgärdsprogrammet hur uppföljningen och utvärderingen ska ske utan det är tillräckligt att ange tidpunkten och vem som är ansvarig. Skollagen får ett tillägg med innebörden att om man tar fram ett åtgärdsprogram behöver den skriftliga individuella utvecklingsplanen inte innehålla samma information.

De här ändringarna syftar till att förtydliga reglerna om stöd och särskilt stöd samt att förenkla lärarens arbete med åtgärdsprogram och annan dokumentation.

Ändrade regler om introduktionsperiod och legitimation för lärare och förskollärare

Ändring: Skollagen (2010:800)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:220 Ändrade regler om introduktionsperiod och legitimation för lärare och förskollärare

SFS: 2014:417

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Bestämmelserna i skollagen om legitimation som lärare eller förskollärare ändras så att Statens skolverk ska kunna meddela legitimation direkt efter en lärar- eller förskollärarexamen. Det ska alltså inte längre vara ett krav att en lärare eller förskollärare har genomfört en introduktionsperiod för att kunna få legitimation. Kravet på lämplighet att bedriva undervisning, som har samband med kravet på en genomförd introduktionsperiod, ersätts av en ny bestämmelse som innebär att Skolverket inte får meddela legitimation om förhållandena är sådana att legitimationen skulle ha återkallats om den sökande hade varit legitimerad. För att nyexaminerade lärare och förskollärare även fortsättningsvis ska få stöd när de börjar arbeta i sitt yrke, ska huvudmännen i skolväsendet vara skyldiga att se till att nyanställda lärare eller förskollärare som har en behörighetsgivande examen och som är nya i yrket genomför en introduktionsperiod inom undervisning som i huvudsak svarar mot deras behörighet.

Ny lag om gymnasial lärlingsanställning

Ny lag: Lagen om gymnasial lärlingsanställning

Ändring: Skollagen (2010:800), semesterlagen (1977:480) och lagen (1982:80) om anställningsskydd

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:80 Gymnasial lärlingsanställning

SFS: 2014:421, 2014:422, 2014:423 och 2014:424

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

För att underlätta för ungdomar att etablera sig på arbetsmarknaden införs en ny lag om gymnasial lärlingsanställning. Den innebär att en elev som genomgår gymnasial lärlingsutbildning inom ett av gymnasieskolans yrkesprogram ska kunna vara anställd i en ny anställningsform, gymnasial lärlingsanställning. Enligt den nya lagen ska en anställning omfatta hela eller en del av tiden för det arbetsplatsförlagda lärandet. En sådan anställning omfattar alltså inte helger eller lov.

Genom en ändring i skollagen ska en elev inom den gymnasiala lärlingsutbildningen som utför arbete enligt ett utbildningskontrakt inte anses som arbetstagare i det sammanhanget, om inte arbetet omfattas av ett avtal om gymnasial lärlingsanställning. På så sätt klargörs elevens rättsliga ställning, dvs. när eleven är att anse som arbetstagare eller inte.

Man har gjort en ändring i lagen om anställningsskydd som medför att den lagen inte omfattar arbetstagare som har en gymnasial lärlingsanställning. För att eleven ska hinna fullgöra sin utbildning under terminerna ska arbetstagare, genom en ändring i semesterlagen, ha rätt till semesterledighet enbart om man har avtalat det särskilt. En arbetstagare som har en sådan anställning ska ha rätt till semesterersättning för den semesterlön som han eller hon har tjänat in men inte tagit ut.

Det går att avvika från den nya lagen om gymnasial lärlingsanställning genom ett kollektivavtal som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation.

Ny förordning om statsbidrag för utveckling av lärande på arbetsplatser

Ny förordning: Förordningen om statsbidrag för utveckling av lärande på arbetsplatser

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:1 Budgetpropositionen för 2014, utg.omr. 16

SFS: 2014:375

Ikraftträdande: Den 5 juli 2014

Statens skolverk får enligt den nya förordningen lämna statsbidrag för insatser som syftar till att stödja juridiska eller fysiska personer som tillhandahåller den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan samt av kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna. De som tar emot statsbidraget kan vara arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, organisationer som är gemensamma för arbetsgivare och arbetstagare samt intresseorganisationer i näringslivet.

Skolverket får enligt förordningen även lämna statsbidrag till arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer och till organisationer som är gemensamma för arbetsgivare och arbetstagare för vissa insatser som avser yrkesintroduktionsavtal. Arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer måste dock gemensamt ansöka om detta bidrag och bidraget får lämnas för högst 50 procent av de stödberättigade kostnaderna. Den som tar emot bidraget ska vidare hålla resultaten av insatserna tillgängliga för alla aktörer inom den bransch som insatserna avser.

Den övre åldersgränsen för rätt till studiemedel höjs

Ändring: Studiestödslagen (1999:1395)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:1 Budgetpropositionen för 2014, utg.omr. 15

SFS: 2013:1119

Ikraftträdande: Den 1 juli 2014

Den övre åldersgränsen för att kunna få studiemedel inom studiestödssystemet höjs med två år, från 54 år till 56 år. Även den så kallade lånetrappan flyttas fram med två år. Det innebär att nedtrappningen i rätten till studielån påbörjas först vid 47 års ålder och att man får ta studielån till och med 56 års ålder.

Utrikesdepartementet

Pressfunktionen hos utrikesminister Carl Bildt:

Pressekreterare Erik Zsiga

Tfn 08-405 54 73

Pressfunktionen hos biståndsminister Hillevi Engström:

Pressekreterare Sebastian Tham

Tfn 08-405 59 39

Pressfunktionen hos handelsminister Ewa Björling:

Tf. pressekreterare Monica Enqvist

Tfn 08-405 37 11

Utrikesdepartementet (UD) ansvarar tillsammans med utlandsmyndigheterna för Sveriges förbindelser med andra länder. På UD formuleras de handlingsalternativ som ligger till grund för regeringens ställningstaganden i utrikes- och biståndspolitiska frågor samt i frågor om internationell handelspolitik. De frågor som UD ansvarar för regleras sällan genom lag eller förordning. Undantag är lagstiftningsarbetet inom EU-området och för de förordningar som upprättas i syfte att tydliggöra vilka uppgifter myndigheter har som sorterar under UD.

Till halvårsskiftet 2014 träder inga lagar i kraft inom Utrikesdepartementets ämnesområden.

